

kopie 2012/2474
54529

Herinrichting N241 van schetsontwerp naar een gedragen definitief ontwerp

Natuurtoets Herinrichting van de N241

projectnr. 0236029.00
revisie 00
06 mei 2011

Fase DVO

Opdrachtgever

Provincie Noord-Holland
dhr. E. van Tertholen
Postbus 3007
2001 DA HAARLEM

Ingenieursbureau Oranjewoud B.V.

Postbus 10044
1301 AA Almere
Tel: 0365308559
Fax: 0365308101

27 APR. 2012

datum vrijgave

06-04-2011

goedkeuring

H.J. Riphagen

verificatie

M. Korthorst

vrijgave Pl.

M. de Kroon

Inhoud	blz.
1 Inleiding.....	3
1.1 Aanleiding.....	3
1.2 Toetsingskader	3
1.3 Doel.....	3
1.4 Werkwijze.....	3
1.5 Leeswijzer.....	4
2 Terreinbeschrijving	5
2.1 Wegvak 1 vanaf aansluiting N248 tot aan kruising Nes.....	5
2.2 Wegvak 2 vanaf kruising Nes tot en met Kruising Kogerlaan.....	6
2.3 Wegvak 3 vanaf kruising Kogerlaan tot aan rotonde Zuiderweg	6
2.4 Wegvak 4 vanaf rotonde Zuiderweg naar rotonde Wittepaal	7
2.5 Wegvak 5 vanaf rotonde Wittepaal naar rotonde Westermoerbeek	7
2.6 Wegvak 6 vanaf rotonde Westermoerbeek naar rotonde Zandweg Zijdewind	8
2.7 Wegvak 7 vanaf rotonde Zandweg (Zijdewind) naar de aansluiting Rijdersstraat bij in 't Veld..	8
2.8 Wegvak 8 van af nieuwe rotonde 't Veld tot aansluiting N242.	8
3 Natuurwaarden	10
3.1 Ecologische hoofdstructuur	10
3.2 Weidevogelgebieden	11
3.3 Beschermde soorten Flora- en faunawet.....	11
3.3.1 Broedvogels.....	11
3.3.2 Zoogdieren	11
3.3.3 Vissen	12
3.3.4 Amfibieën.....	12
3.3.5 Vaatplanten.....	12
3.3.6 Overige soortgroepen.....	13
3.4 Conclusie voorkomende soorten	13
4 Effectbeoordeling	14
4.1 Beschrijving ingreep	14
4.2 Effecten op kenmerkende waarden Ecologische hoofdstructuur.....	14
4.3 Effecten op weidevogelgebieden.....	15
4.4 Effecten op beschermde soorten Flora- en faunawet	15
4.4.1 Broedvogels.....	15
4.4.2 Grondgebonden zoogdieren	15
4.4.3 Vleermuizen	15
4.4.4 Vissen	16
4.4.5 Amfibieën.....	16
4.4.6 Vaatplanten.....	16
4.4.7 Overige soortgroepen.....	16
4.5 Mitigerende maatregelen.....	16
4.5.1 Broedvogels.....	16
4.5.2 Vleermuizen	17
4.5.3 Vissen en amfibieën.....	17
4.5.4 Vaatplanten.....	18
5 Conclusies en aanbevelingen.....	19
5.1 Ecologische hoofdstructuur	19
5.2 Weidevogelgebieden	19
5.3 Flora- en faunawet	19
5.4 Aanbevelingen.....	20
6 Goedkeuring en vrijgave	21
7 Bronvermelding	22
Bijlage 1: Natuurwetgeving	23

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De provincie Noord-Holland is voornemens om de N241 herin te richten. Het belangrijkste doel van de herinrichting van de N241 is het verbeteren van de verkeersveiligheid. Daarom is de provincie Noord-Holland voornemens om de hoofdrijbaan, de tussenberm en de parallelwegen en fietspaden aan te passen. Tevens worden op een aantal kruispunten rotondes gerealiseerd. Bij Nes zal in samenwerking met de gemeente Schagen een fietsonderdoorgang worden gerealiseerd. Bij de aansluiting van de N248 komt een faunapassage onder de N248 door, die in de herinrichting wordt meegenomen en niet in de scope van dit project valt. Over het Schagerkoggekanaal komen twee nieuwe kunstwerken; één voor de parallelweg en één voor de hoofdrijbaan met vrij liggend fietspad. Bij de brug voor de parallelweg komt ook een faunapassage (looprichel). De looprichel in het kader van de ecologische verbinding is in het technisch ontwerp opgenomen en wordt in deze rapportage niet verder toegelicht.

1.2 Toetsingskader

Vanuit de huidige natuurwetgeving is het noodzakelijk om bij de uitvoering van werkzaamheden rekening te houden met de in het projectgebied voorkomende beschermde natuurwaarden.

De beschermingskaders kunnen onderverdeeld worden in de gebiedbescherming en de soortbescherming. De gebiedbescherming is gericht op het instandhouden van voldoende leefgebieden voor zeldzame soorten of levensgemeenschappen. Onder de gebiedbescherming vallen bijvoorbeeld gebieden die aangewezen zijn in het kader van de Vogel- en/of de Habitatrichtlijn (Natura 2000-gebieden) of onderdeel zijn van de Ecologische Hoofdstructuur. Het plangebied ligt niet in of in de nabijheid van een Natura 2000 gebied (Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn). Wel liggen in de omgeving gebieden die een onderdeel vormen van Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

De soortbescherming is geregeld in de Flora- en faunawet. In deze wet wordt de bescherming van een groot aantal inheemse plant- en diersoorten geregeld. Daarnaast geldt voor alle soorten, ook de niet beschermde soorten, de algemene zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer redelijkerwijs maatregelen neemt, dan wel redelijkerwijs handelingen met negatieve effecten achterwege laat, om schade aan plant- en diersoorten zoveel mogelijk te beperken.

Voor meer informatie over de genoemde beschermingskaders wordt verwezen naar bijlage 1. De voorliggende rapportage betreft een tussenconcept. De bevindingen uit deze rapportage zullen worden meegenomen bij het ontwerp van de parallelweg. Na uitwerking van het definitieve ontwerp zal dit opnieuw getoetst worden aan strijdigheden met natuurbeschermingskaders. De resultaten zullen in deze rapportage worden verwerkt.

1.3 Doel

Het doel van voorliggende rapportage is om te onderzoeken welke beschermde natuurwaarden ter plaatse van het tracé aanwezig zijn. Het betreft hier beschermde natuurwaarden in het kader van de Flora- en faunawet en de Ecologische Hoofdstructuur.

1.4 Werkwijze

Om eventuele strijdigheden van de plannen met de relevante natuurwetgeving op te sporen dienen de volgende vragen te worden beantwoord:

1. Welke wettelijk beschermde soorten komen voor langs het tracé en de omgeving hiervan? Welke status hebben deze soorten?
2. Welke beschermde gebieden komen voor langs het tracé en de omgeving hiervan. Wat zijn de kenmerkende waarden en kwaliteiten van deze gebieden?
3. Welke invloed hebben de voorgenomen werkzaamheden op (strikte) beschermde soorten, en kenmerkende waarden en kwaliteiten?

4. Hoe kunnen eventuele negatieve effecten op (strikt) beschermde soorten en natuurwaarden voorkomen dan wel verzacht worden (mitigerende maatregelen)?
5. Indien negatieve effecten niet (geheel) te voorkomen zijn, welk vervolg traject dient dan doorlopen te worden?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden zijn de volgende stappen doorlopen.

Stap 1. Bureaustudie

Op basis van literatuuronderzoek, verspreidingsatlassen en enkele internetsites is nagegaan welke wettelijk beschermde plant- of diersoorten nabij de N241 voorkomen.

Stap 2. Veldbezoek

Naast het bureauonderzoek is een verkennend veldbezoek gebracht aan de planlocaties en directe omgeving. Hierbij is, met betrekking tot de verzamelde gegevens van de bureaustudie, beoordeeld welke soorten en natuurwaarden daadwerkelijk ter plaatse of nabij de N241 voor (kunnen) komen.

Stap 3. Effectenonderzoek

Op basis van de beschrijving van de voorgenomen ingreep en de verzamelde gegevens van stap 1 en 2 zijn de (mogelijke) effecten (vernietiging, verstoring, versnippering biotoop) op de verwachte beschermde soorten en natuurwaarden beschreven. Voor de verwachte negatieve effecten op de beschermde soorten worden mitigerende maatregelen voorgesteld.

Stap 4. Conclusies en advies met betrekking tot de ontheffingsaanvraag

Op basis van stap 1 tot en met 3 zijn conclusies getrokken met betrekking tot eventuele overtredingen van verbodsbepalingen zoals genoemd in de Flora- en faunawet art. 75 en eventueel te nemen vervolgstappen, zoals gerichte inventarisaties naar specifieke soorten.

1.5

Leeswijzer

Deze rapportage is opgebouwd volgens de bovengenoemde werkstappen. De terreinbeschrijving is opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 zijn de te verwachte natuurwaarden beschreven. Hoofdstuk 4 gaat in op de effecten van de voorgenomen plannen op de verwachte natuurwaarden zijn. Zo nodig worden maatregelen voorgesteld om effecten te voorkomen, dan wel te beperken. Hoofdstuk 5 geeft kort weer welke eisen er aan de benodigde faunapassage worden gesteld. In hoofdstuk 6 staan de conclusies en aanbevelingen. Aangegeven wordt welke vervolgstappen noodzakelijk zijn. De wettelijke achtergronden zijn beschreven in bijlage 1.

2 Terreinbeschrijving

Het onderzoek naar beschermde natuurwaarden heeft betrekking op onderstaande tracégedeelte van de N241. In dit hoofdstuk wordt de ligging van het tracé en de gebieden die doorkruist worden beschreven.

Figuur 1: ligging van het plangebied

De N241, welke ligt in Noord Holland, is een provinciale asfaltweg met een vrij liggend fietspad (aan de westkant). De weg loopt van Schagen naar de A7. Het deel dat heringericht wordt loopt tussen Schagen en de N242. De weg ligt gedeeltelijk binnen de bebouwde kom, maar ligt voor het grootste deel buiten de bebouwde kom. Buiten de bebouwde kom ligt de weg in een open polderlandschap. Het landgebruik in de polders bestaat voornamelijk uit veeteelt en in mindere mate uit akkerbouw. Het tracé is globaal in acht wegvakken op te delen, zie figuur 1.

Op 18 februari 2011 is het plangebied bezocht. Hieronder zijn de bevindingen van het veldbezoek beschreven.

2.1 Wegvlak 1 vanaf aansluiting N248 tot aan kruising Nes.

Ten noorden van de N248 ligt een laaggelegen graslandgebied dat wordt doorsneden door vele watergangen. Dit gebied is onderdeel van de Ecologische hoofdstructuur en er ligt een ecologische verbindingszone. Nabij de aansluiting met de N248 passeert de N241 d.m.v. een brug het Schagerkoggekanaal. Dit is een breed kanaal. De oevers van dit kanaal zijn weelderig met riet begroeid. De brug over dit kanaal is momenteel slecht passeerbaar voor bijvoorbeeld zoogdieren. Tot aan de kruising met de Nes doorsnijdt de weg voornamelijk graslandgebied. Aan de westzijde ligt langs de N241 een vrij liggend fietspad. Aan weerskanten ligt een berm en een circa 2 tot 3 meter brede berm-sloot. In

de kort gemaaide bermen zijn diverse soorten grassen en soorten als Rode- en Witte klaver, Smalle weegbree, Grote weegbree, Fluitenkruid, Duizendblad en Reuze berenklauw aangetroffen. Ter plaatse van de bermsloten zijn steile taluds aanwezig en er zijn tijdens het veldbezoek geen oeverplanten aangetroffen. De bermsloten bevatten matig helder water. In de bermen staan bomenrijen. Het betreft diverse soorten bomen met een gemiddelde diameter van circa 0,10-0,40 meter. Op dit deel van het tracé zijn geen nesten in de bomen aanwezig.

Foto 1 en 2: impressie N241 t.h.v. wegvak 1

2.2 Wegvak 2 vanaf kruising Nes tot en met Kruising Kogerlaan

Dit wegvak heeft in grote lijnen hetzelfde beeld als wegvak 1. Bij dit wegvak is ten westen van de N241 echter bebouwing aanwezig. Ten oosten van de weg is t.h.v. hectometerpunt 1.3 een bosgebiedje met circa 6 verschillende vogelnesten aanwezig. T.h.v. hectometerpunt 1.4 is een bosgebiedje met een kolonie Blauwe reigers (circa 10 nesten) aanwezig. Ten westen van de weg is t.h.v. hectometerpunt 1.4 een bosgebiedje met diverse houtduifnesten aanwezig. Het water in de bermsloten is ter plaatse van dit wegvak vrij troebel.

Foto 3 en 4: impressie N241 t.h.v. wegvak 2

2.3 Wegvak 3 vanaf kruising Kogerlaan tot aan rotonde Zuiderweg

Dit wegvak heeft in grote lijnen hetzelfde beeld als wegvak 2. Op dit deel zijn geen vogelnesten op of langs het tracé aanwezig. Het tracé kruist d.m.v. een duikerbrug de watergang Snevert. De oostelijke bermsloot staat voor een deel in verbinding met de Snevert. De Snevert en de bermsloot die hiermee in verbinding staat is circa 5 meter breed en bevat vrij helder water. Op de oevers zijn tijdens het veldbezoek veel resten van water- en oeverplanten aangetroffen. Ook zijn op de oever schelpen van zoetwatermosselen aangetroffen.

Foto 5 en 6: impressie N241 t.h.v. wegvak 3

2.4 Wegvak 4 vanaf rotonde Zuiderweg naar rotonde Wittepaal

Ten westen van dit wegvak is een bedrijventerrein aanwezig. Het gebied ten oosten van dit wegvak bestaat uit open graslandgebied. Nabij de rotonde Wittepaal is een gebiedje ten westen van de N241 natuurlijk ingericht met veel waterpartijen en rietbegroeiing. De bermsloten ter plaatse van dit wegvak zijn circa 5 meter breed en bevatten vrij helder water. Op de oevers zijn tijdens het veldbezoek veel resten van water- en oeverplanten aangetroffen. Langs de weg zijn bomenrijen en enkele bosgebiedjes aanwezig. Ter hoogte van de brug (hectometerpunt 2.6) staan aan weerskanten van de weg een aantal bosjes/bomen, waarin holtes aanwezig zijn. Ten oosten van de weg zijn in de bomen en struiken t.h.v. de hectometerpunten 3.0, 3.1 en 3.3 nesten aangetroffen.

Foto 7 en 8: impressie N241 t.h.v. wegvak 4

2.5 Wegvak 5 vanaf rotonde Wittepaal naar rotonde Westermoerbeek

Dit wegvak gaat voornamelijk door graslandgebied. Tot hectometerpunt 3.9 staan er geen bomen of struiken in de berm. Daarna zijn er plaatselijk bomenrijen en bosschages. In de bomen en struiken op dit tracé zijn diverse kleine nesten en enkele eksterne nesten aangetroffen. Ter hoogte van hectometerpunt 5.2 is in een boom in de westelijke berm een eksterne nest aanwezig. De bermsloten in dit wegvak zijn smal (1 tot 2 m breed) en vrij ondiep. Het water in de slootjes is helder. Tijdens het veldbezoek zijn geen waterplanten aangetroffen, mogelijk zijn in het zomerseizoen wel waterplanten aanwezig.

Foto 9 en 10: impressie N241 t.h.v. wegvak 5

2.6 Wegvak 6 vanaf rotonde Westermoerbeek naar rotonde Zandweg Zijdewind

Dit wegvak gaat voor een deel door graslandgebied en voor een deel langs de bebouwde kom van Zijdewind. Op dit wegvak zijn geen bomen met nesten aangetroffen. Ten noorden van Zijdewind staan twee gebouwen langs de weg die hoogst waarschijnlijk moeten wijken voor de herinrichting. Voor het overige komt het beeld van dit wegvak overeen met dat van wegvak 5.

Foto 11 en 12: impressie N241 t.h.v. wegvak 6

2.7 Wegvak 7 vanaf rotonde Zandweg (Zijdewind) naar de aansluiting Rijdersstraat bij in 't Veld

Dit wegvak gaat voor het grootste deel langs bebouwd gebied. Langs de weg is vrij veel opgaand groen in de vorm van bomenrijen, struiken en heggen aanwezig. Op dit wegvak is in de westelijke berm t.h.v. hectometerpunt 7.2 een nest aangetroffen. De bermsloten in dit wegvak zijn circa 3 meter breed en vrij ondiep. Het water in de slootjes is matig helder. Tijdens het veldbezoek zijn geen waterplanten aangetroffen. In de westelijke bermslot is op het gedeelte t.h.v. De Weel een hoge kroosbedekking aanwezig.

Foto 13 en 14: impressie N241 t.h.v. wegvak 7

2.8 Wegvak 8 van af nieuwe rotonde 't Veld tot aansluiting N242.

Dit wegvak gaat voor het grootste deel door graslandgebied. Ten oosten van het tracé is het gebied natuurlijk ingericht. Het betreft een open graslandgebied dat vooral bestaat uit kort gemaaid grasland, dat wordt doorsneden door (plaatselijk brede) watergangen. In het gebied staan stroken met rietbegroeiing. Een deel van de bermsloten aan de westkant staan met dit gebied in verbinding. Deze westelijke bermsloten zijn circa 5 meter breed. Het water is hier helder en er liggen resten van water- en oeverplanten op de oever. De bermsloten aan de oostkant zijn smaller. Hier is het water matig helder en er zijn weinig waterplanten aangetroffen. In de oostelijke berm staan enkele bomenrijen.

Foto 15 en 16: impressie N241 t.h.v. wegvak 8

3 Natuurwaarden

Aan de hand van een bureaustudie en het uitgevoerde veldbezoek is nagegaan welke beschermde natuurwaarden langs het tracé te verwachten zijn, dan wel tijdens het veldbezoek daadwerkelijk zijn waargenomen (of sporen ervan).

3.1 Ecologische hoofdstructuur

Volgens de Structuurvisie van de Provincie Noord Holland (vastgesteld door GS d.d. 16-02-2010) liggen er in de nabijheid van het tracé een aantal gebieden die onderdeel vormen van de Ecologische hoofdstructuur (EHS). De natuurdoelen van gebieden zijn aangegeven op de natuurdoeltypenkaart uit het natuurbeheerplan van de provincie Noord-Holland. Natuurdoeltypen geven informatie over de aanwezige en de gewenste natuur. Eén van deze gebieden ligt ten noorden van de N248. Dit gebied heeft het natuurdoeltype N13.01 Vochtig weidevogelgrasland. Een ander gebied ligt ten westen van wegvak 8 (nabij Waarland). Dit gebied heeft de natuurdoeltypen N00.01 (nog om te vormen naar natuur) en N12.02 (kruiden- en faunarijk grasland). Geen van deze EHS-gebieden wordt door de N241 gekruist. Er vindt geen oppervlakteverlies plaats en omdat er geen toename van verkeer verwacht wordt treedt er ook geen verlies van kwaliteit op.

Ecologische verbindingzones verbinden de grotere natuurgebieden van de Ecologische hoofdstructuur met elkaar. De N241 kruist op twee locaties ecologische verbindingzones. Deze verbindingzones zijn weergegeven in figuur 2. Ten noorden van Schagen wordt in de huidige situatie een natte ecologische verbindingzone gekruist door middel van een brug. Direct te noorden van de N242 ligt eveneens een ecologische verbindingzone, welke gekruist wordt doormiddel van een brug. Momenteel zijn deze bruggen slechts matig passeerbaar voor terrestrische soorten, maar wel goed voor vissen en vleermuizen.

Figuur 2: Kaart Ecologische hoofdstructuur, ecologische verbindingzones en weidevogelleefgebieden nabij plangebied (bron: Structuurvisie van de Provincie Noord Holland, 2010). In het rood is het plangebied aangegeven.

3.2 Weidevogelgebieden

Volgens de Structuurvisie van de Provincie Noord Holland (vastgesteld door GS d.d. 16-02-2010) is een gebied ten oosten en ten zuiden van Schagen weidevogelleefgebied. Deze percelen grenzen aan de N241. De weidevogelleefgebieden kennen net als de Ecologische Hoofdstructuur een planologische beschermingsstatus. Leidend principe van het weidevogelbeleid is dat weidevogelleefgebieden zoveel mogelijk worden gevrijwaard van voor weidevogels versturende ruimtelijke ingrepen (bijvoorbeeld infrastructuur) of andere ingrepen. Gebeurt dit, onder voorwaarden, toch, dan moeten de negatieve effecten worden tegengegaan of gecompenseerd worden. De weidevogelleefgebieden worden niet door de N241 doorkruist.

3.3 Beschermde soorten Flora- en faunawet

Op basis van literatuuronderzoek, verspreidingsatlassen en enkele internetsites is informatie ingewonnen over bekende verspreidingsgegevens van beschermde plant- en diersoorten.

In de omgeving van het plangebied komen een aantal strikt beschermde soorten voor, zoals de vleermuissoorten Gewone dwergvleermuis, Gewone baardvleermuis, Laatvlieger, Rosse vleermuis, Watervleermuis en Meervleermuis. Ook grondgebonden zoogdierensoorten als Waterspitsmuis en Noordse woelmuis kunnen worden aangetroffen rondom de N241. Voor de amfibieënsoort Rugstreeppad en de vissensoort Bittervoorn is geschikt biotoop aangetroffen. Ook is de vissensoort Kleine modderkruiper en de vaatplantensoort Rietorchis bekend in de omgeving van het plangebied. Deze soorten vallen beide in tabel 2 van de flora- en faunawet. Daarnaast komen in de omgeving diverse vogelsoorten voor.

Het voorkomen van wettelijk beschermde soorten in de omgeving betekent niet dat deze soorten zich ook daadwerkelijk binnen de grenzen van het plangebied bevinden. Het plangebied omvat slechts een beperkt aantal verschillende biotopen. Op basis van de gegevens van de bureaustudie en de indruk van het terrein ter plaatse van het tracé is aan de hand van de biotopen die waargenomen zijn, een inschatting gemaakt van de beschermde soorten die in het plangebied te verwachten zijn. In de volgende paragrafen wordt hiervan de resultaten beschreven.

3.3.1 Broedvogels

In de omgeving van het tracé zijn diverse broedende vogels te verwachten. De akkers en weilanden in het agrarische gebied zijn geschikt als broedplaats voor vogels zoals Kievit, Scholekster en Fazant. Vanwege de reeds aanwezige versturende invloed van de weg zullen deze soorten op enige afstand hiervan broeden.

De watergangen langs het plangebied (met name de watergang met oeverbegroeiing) zijn geschikt als broedplaats voor meer algemeen voorkomende watervogels zoals Meerkooi, Waterhoen, Fuut en Knobbelzwaan. De bomen langs het tracé worden gebruikt door vogels zoals Blauwe reiger, Gaai, Ekster en Houtduif. Mogelijk komen in de te kappen bomen jaarrond beschermde nesten voor.

3.3.2 Zoogdieren

Grondgebonden zoogdieren

De bermen, oevers en het agrarische gebied langs het tracé vormt een potentieel leefgebied voor algemene zoogdiersoorten zoals Woelrat, Bunzing, Hermelijn, Wezel, Mol, Haas en Veldmuis.

Zowel de Waterspitsmuis als de Noordse woelmuis komen verspreid voor in een groot deel van Noord-Holland. De aanwezigheid van geschikt biotoop is belangrijk. Voor de Waterspitsmuis is dit natte oevervegetatie, rietlanden met helder water en waterplanten, of natte moerasbossen. Het leefgebied van de Noordse woelmuis kenmerkt zich door de aanwezigheid van gras-, riet- en zeggenvegetaties onder natte omstandigheden. Alleen de twee ecologische verbindingzones bevatten geschikt biotoop voor de Waterspitsmuis en Noordse woelmuis, waarbij het biotoop voor deze soorten in de ecologische

verbindingszone net ten noorden van de N242 het meest geschikt is. Op andere delen langs het tracé van de N241 is geen geschikt biotoop aanwezig. Hier komen deze soorten dan ook niet voor.

Vleermuizen

Het zomerleefgebied van de Meervleermuis bestaat uit een grootschalig aaneengesloten waterrijk landschap met groot open water in de vorm van meren, rivieren, kanalen en vaarten, en met vochtige weidegebieden. Verwacht mag worden dat de kanalen (Kanaal Schagen-Kolhorn en Kanaal Alkmaar-Kolhorn), de watergang Snevert en aanliggende watergangen een onderdeel zijn van het foerageergebied voor de Meervleermuis. Waarschijnlijk zal ook de Watervleermuis hier foerageren. Binnen het tracé komen geen verblijfplaatsen van vleermuizen in bebouwing voor. Wel komen mogelijk verblijfplaatsen voor in holtes van bomen welke langs het tracé staan. Hiernaast zijn aaneengesloten bomenrijen en beplantingen belangrijke elementen waarlangs verschillende soorten vleermuizen als Laatzvlieger en Gewone dwergvleermuis zich verplaatsen en jagen. Nader onderzoek naar het gebruik door vleermuizen van de te kappen bomen(rijen) is noodzakelijk.

3.3.3 Vissen

De strikt beschermde Bittervoorn komt voor in de omgeving van het plangebied. De kwaliteitseisen die de Bittervoorn stelt aan zijn leefgebied worden echter in de meeste watergangen rondom de N241 niet gehaald. Bittervoorns zijn voor de voortplanting afhankelijk van grote zoetwatermosselen; de vrouwtjes zetten er hun eitjes in af (april- juni). De soort heeft een voorkeur voor een rijke onderwatervegetatie die voor voldoende beschutting kan zorgen. Randvoorwaarden voor de vestiging van de mosselen en de waterplanten zijn voldoende doorzicht en de afwezigheid van een dikke sliblaag. In de kanalen (Kanaal Schagen-Kolhorn en Kanaal Alkmaar-Kolhorn), de watergang Snevert, de brede bermsloten ten zuiden van het kruispunt Hoep/Snevert, de brede bermsloten t.h.v. Wittepaal en de westelijke bermsloot tussen De Waal en het kanaal Alkmaar-Kolhorn is geschikt biotoop voor de Bittervoorn aanwezig. In de overige watergangen langs het tracé ontbreekt geschikt biotoop en zal de soort niet voorkomen.

In de watergang Snevert, de brede bermsloten ten zuiden van het kruispunt Hoep/Snevert, de brede bermsloten t.h.v. Wittepaal en de westelijke bermsloot tussen De Waal en het kanaal Alkmaar-Kolhorn komt mogelijk de Kleine modderkruiper voor. De soort kent in het westen van het land een vrij algemene verspreiding en stelt weinig specifieke eisen aan zijn biotoop. Verder komt de Kleine modderkruiper in uiteenlopende watertypen voor en wordt ook aangetroffen in poldersloten en bredere watergangen. De Kleine modderkruiper kan in alle watertypen voorkomen en kan zich overdag verschuilen in de modder. De meeste sloten binnen het plangebied zijn geschikt voor de Kleine modderkruiper.

3.3.4 Amfibieën

In de omgeving van het tracé zijn waarnemingen bekend van de Rugstreeppad (www.ravon.nl). De Rugstreeppad komt voor in open, zandige gebieden zoals duinen, open rivieroever, stuifzanden en heidevelden. Ook op industrieterreinen, militaire oefenterreinen en in zandgroeven. Ze hebben een voorkeur voor dynamische milieus en verschijnen vaak als eerste in nieuw ontstane biotopen als afgravingen en opgespoten land. Voor de voortplanting worden meestal ondiepe, vegetatiearme, tijdelijke kleine wateren gebruikt. Het tracé van de N241 is niet geschikt voor de Rugstreeppad, de watergangen langs het tracé bevatten eveneens geen geschikte biotoop. Mogelijk komt de Rugstreeppad wel voor in de aangrenzende polders in ondiepe watergangen en plasjes.

In de watergangen die direct langs het tracé liggen komen beschermde, maar algemeen voorkomende amfibieën voor. Het betreft hier soorten als Gewone pad, Bruine kikker, Meerkikker en Kleine watersalamander.

3.3.5 Vaatplanten

In de omgeving van het tracé zijn waarnemingen bekend van de Rietorchis. De Rietorchis groeit op niet te voedselrijke, natte grond met een basische invloed hetzij van het grondwater, hetzij van de bodem zelf. Hij komt voor in veel verschillende biotopen zoals weilanden, kleiputten, bosopslag, moerassen en

pioniersvegetaties. Het voorkomen van de Rietorchis langs het tracé van de N241 kan niet op voorhand worden uitgesloten.

3.3.6 Overige soortgroepen

Geschikte omstandigheden voor overige beschermde soorten ontbreken bij dit tracé waardoor deze soorten niet op andere delen van het tracé voor zullen komen.

3.4 Conclusie voorkomende soorten

In onderstaande tabel zijn de soorten weergegeven welke te verwachten zijn op of rondom de N241. Ook is aangegeven in welke tabel van de flora- en faunawet de soorten zijn ingedeeld. Voor soorten die in tabel 2 of 3 van de flora- en faunawet vallen wordt een effectbeoordeling uitgevoerd. Voor de soorten die in tabel 1 zijn opgenomen geldt een algemene vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Soortgroep	Soort	Voorkomen in en nabij wegvak								Besch. regime	Effect beoordeling
		1	2	3	4	5	6	7	8		
Broedvogels	Weidevogels	x		x	x	x	x		x	3	Ja
	Overige broedvogels	x	xx	x	x	x	x	x	x	3	Ja
Zoogdieren	Woelrat	x	x	x	x	x	x	x	x	1	Nee
	Wezel	x	x	x	x	x	x	x	x	1	Nee
	Hermelijn	x	x	x	x	x	x	x	x	1	Nee
	Bunzing	x	x	x	x	x	x	x	x	1	Nee
	Mol	x	x	x	x	x	x	x	x	1	Nee
	Haas	x	x	x	x	x	x	x	x	1	Nee
	Veldmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	1	Nee
	Waterspitsmuis	x							x	3	Ja
	Noordse woelmuis	x							x	3	Ja
	Watervleermuis	x		x	x				x	3	Ja
	Meervleermuis	x		x	x				x	3	Ja
	Gewone dwergvleermuis	x	x	x	x	x	x	x	x	3	Ja
	Laatvlieger	x	x	x	x	x	x	x	x	3	Ja
	Bittervoorn	x		x	x				x	3	Ja
	Kleine modderkruiper	x	x	x	x	x	x	x	x	2	Ja
Amfibieën	Gewone pad	x	x	x	x	x	x	x	x	1	Nee
	Bruine kikker	x	x	x	x	x	x	x	x	1	Nee
	Meerkikker	x	x	x	x	x	x	x	x	1	Nee
	Kleine watersalamander	x	x	x	x	x	x	x	x	1	Nee
	Gewone pad	x	x	x	x	x	x	x	x	1	Nee
	Rugstreeppad	x	x	x	x	x	x	x	x	3	Ja
Vaatplanten	Rietorchis	x	x	x	x	x	x	x	x	2	Ja

Tabel 1: Voorkomende soorten rondom het tracé.

Geconcludeerd kan worden dat er een groot aantal licht beschermde soorten (tabel 1) voorkomt. Voor deze soorten is het uitvoeren van een effectbeoordeling niet noodzakelijk. Strikt beschermde soorten die voorkomen zijn:

- Waterspitsmuis;
- Noordse woelmuis;
- Watervleermuis;
- Meervleermuis;
- Gewone dwergvleermuis;
- Laatvlieger;
- Bittervoorn;
- Kleine modderkruiper;
- Rugstreeppad;
- Rietorchis.

Daarnaast kan tijdens het broedseizoen over het hele tracé verschillende soorten broedende vogels worden aangetroffen. Voor deze soorten is een effectbeoordeling wel noodzakelijk, deze is uitgewerkt in het volgende hoofdstuk.

4 Effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingrepen op beschermde natuurwaarden beschreven. Hierbij wordt eerst gekeken naar mogelijke effecten ten aanzien van de kenmerkende waarden welke geformuleerd zijn voor de Ecologische verbindingzones welke door de N241 worden gekruist. Vervolgens wordt per soortgroep de effecten aangegeven en worden voorstellen gedaan over de wijze waarop deze effecten te voorkomen zijn.

4.1 Beschrijving ingreep

De ingreep betreft de herinrichting van de N241. Deze herinrichting is nodig om de veiligheid van de weg te verbeteren. De herinrichting zal bestaan uit een verbreding van de rijbaan en de zijbermen en de aanpassingen van de parallelweg/fietspad aan de westkant. Bij kruispunt Nes zal een fietstunnel worden aangelegd. Ook de kruispunten zullen worden aangepast door deze voor een groot deel te vervangen door rotondes. Bestaande bermsloten zullen voor een deel gedempt worden en er worden bomen gekapt. Ten behoeve van de opwaardering van de N241 is het noodzakelijk dat bruggen worden verbreed en duikers en watergangen worden verlengd of vernieuwd. Ook zal beplanting langs de weg worden verwijderd. Bij de aansluiting met de N248 komt een faunatunnel (inclusief aanpassingen oevers van het kanaal). Over het kanaal Schagen-Kolhorn wordt de brug aangepast. Er komen twee nieuwe kunstwerken; één voor de parallelweg en één voor de hoofdrijbaan met vrij liggend fietspad. Bij de brug komt ook een faunapassage. Ter plaatse van wegvak 6 (vanaf rotonde Westermoerbeek naar rotonde Zandweg Zijdewind staan twee gebouwen langs de weg die hoogst waarschijnlijk moeten wijken voor de herinrichting).

4.2 Effecten op kenmerkende waarden Ecologische hoofdstructuur

Ten westen van wegvak 8 (nabij Waarland) ligt een gebied dat onderdeel uitmaakt van de ecologische hoofdstructuur. Het wegtracé passeert dit gebied op korte afstand. Het nieuwe tracé komt niet in het EHS gebied te liggen en er zal geen toename van verkeer optreden. Daarom zijn er als gevolg van de herinrichting geen negatieve effecten op het aanwezige EHS-gebied te verwachten.

Het tracé kruist twee ecologische verbindingzones. De N241 kruist deze verbindingzones door middel van een brug. De huidige bruggen zijn in de huidige situatie slecht passeerbaar voor terrestrische soorten. Hoewel het buiten de scope van dit project valt, verdient het aanbeveling om, bij de herinrichting van de weg, ook enkele aanpassingen aan de bruggen te doen zodat deze passeerbaar wordt voor de aangewezen gidssoorten. Maatregelen die genomen kunnen worden om het functioneren van de verbindingzone te verbeteren zijn de aanleg van:

- Doorlopende oeverstroken (onder de brug) aan beide zijden van de watergangen;
- Aanbrengen loopplank onder de brug;
- (Rondom de bruggen) oeverstroken met een flauw talud;
- Bovenkant van de doorlaat (railing) afschermen (dichtmaken). Verwacht wordt dat vleermuizen hier niet doorheen maar overheen vliegen waardoor er niet of nauwelijks een aanrijdingskans aanwezig is;
- Aangepaste, vleermuisvriendelijke, verlichting.

De ecologische verbindingzone mag tijdens de werkzaamheden niet worden geblokkeerd voor (gids)soorten. In de toekomst zal bij het ontwerp van een nieuwe brug rekening gehouden moeten worden met de gidssoorten. Negatieve effecten op de ecologische verbindingzone dan zijn niet te verwachten.

4.3 Effecten op weidevogelgebieden

Langs de N241 ligt op verschillende locaties weidevogelgebied. Er vindt geen oppervlakteverlies plaats als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling. De herinrichting zal, vanwege gelijkblijvende verkeersdrukte, geen negatief effect hebben op de weidevogelgebieden. Wel wordt geadviseerd om de werkzaamheden rondom het weidevogelgebied buiten het broedseizoen, dat globaal loopt van april tot half juli, uit te voeren om tijdelijke verstoring als gevolg van de werkzaamheden te voorkomen. Wanneer deze werkperiode niet mogelijk is zijn mitigerende maatregelen mogelijk, waarmee zo goed mogelijk wordt voorkomen dat weidevogels in de buurt van het tracé gaan broeden.

4.4 Effecten op beschermde soorten Flora- en faunawet

4.4.1 Broedvogels

Nabij het plangebied zullen vogels broeden, zoals in de weilanden, slootjes en opgaande begroeiing langs de weg. In het algemeen kan worden gesteld dat ingrepen in een gebied tijdens het broedseizoen negatieve effecten hebben op de meeste vogelsoorten door vernietiging van broedplaatsen en verstoring van de reproductie. Verstoring van broedsels dient te worden voorkomen.

Globaal kan voor het broedseizoen de periode 15 maart – 15 juli worden aangehouden. Een belangrijke aanvulling hierbij is dat niet alle vogels binnen de hierboven genoemde periode broeden. Een aantal soorten begint eerder met broeden, terwijl voor andere soorten het broedseizoen langer doorloopt. Een voorbeeld hiervan is o.a. de tweede broedsel van vogels. Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden opgestart of uitgevoerd verstoring van broedende vogels niet aan de orde. Buiten het broedseizoen hebben de werkzaamheden op de meeste vogels geen negatief effect. Bij verstoring vliegen zij op om elders voedsel te zoeken.

Wanneer dit niet mogelijk is kunnen mitigerende maatregelen worden genomen, zoals het ongeschikt maken van het gebied voor broedende vogels voordat de broedperiode aanbreekt.

In de te kappen bomen kunnen jaarrond beschermde nesten voorkomen. Tijdens het opstellen van deze ecologische rapportage was niet bekend welke bomen gekapt worden, dit moet uit nader onderzoek blijken. Tevens moet uit nader onderzoek blijken of de te kappen bomen jaarrond beschermde nesten bevatten.

4.4.2 Grondgebonden zoogdieren

Rondom het tracé komen naar verwachting verschillende algemeen beschermde zoogdieren voor. De ingreep zal naar verwachting geen effect hebben op in het plangebied voorkomende, meer algemene soorten. Dergelijke soorten zullen, indien zij aanwezig zijn in het plangebied, door de werkzaamheden het tracé verlaten.

De strikt beschermde Waterspitsmuis en Noords woelmuis maakt mogelijk gebruik van de twee ecologische verbindingzones en dan vooral van de oevers en rietkragen. Het is van belang dat de oevers en rietkragen van de verbindingzones niet worden aangetast als gevolg van de werkzaamheden. Verblijfplaatsen van beide soorten zullen niet langs het tracé voorkomen, hier is onvoldoende geschikt habitat aanwezig. Ook in de nieuwe situatie blijven de verbindingzones in stand, zodat er geen effect op deze soorten op treedt.

4.4.3 Vleermuizen

De Watervleermuis en Meervleermuis foerageren 's nachts boven het water. Omdat de werkzaamheden overdag worden uitgevoerd zijn er tijdens de werkzaamheden geen negatieve effecten op de Meervleermuis te verwachten. Indien overdag werken niet altijd mogelijk is dienen mitigerende maatregelen te worden genomen.

Wanneer langs de heringerichte weg meer verlichting aangebracht of verlichting op andere plekken wordt gesitueerd kan dit een negatief effect hebben op vliegroutes en verblijfplaatsen van vleermuizen.

Nader onderzoek naar de relatie tussen vliegroutes/verblijfplaatsen en te plaatsen verlichting is noodzakelijk. Negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten.

Verschillende soorten vleermuizen maken voor hun verblijfplaatsen gebruik van holtes in bomen welke langs het tracé staan. Hiernaast zijn aaneengesloten bomenrijen en beplantingen belangrijke elementen waarlangs verschillende soorten vleermuizen als Laatvlieger en Gewone dwergvleermuis zich verplaatsen en jagen. Nader onderzoek naar het gebruik door vleermuizen van de te kappen bomen(rijen) is noodzakelijk. Negatieve effecten kunnen niet worden uitgesloten.

4.4.4 Vissen

In een aantal watergangen komen mogelijk de Bittervoorn (tabel 3-soort) en de Kleine modderkruiper (tabel 2-soort) voor. Enkele watergangen zullen vergraven worden, andere watergangen worden opgeschoven of deels gedempt. Bij het dempen en vergraven van watergangen zijn negatieve effecten op deze beschermde vissoorten niet geheel uit te sluiten. Er dienen enkele mitigerende maatregelen te worden genomen of effecten zo veel mogelijk te mitigeren. Ook zal voor de Bittervoorn en Kleine modderkruiper ontheffing in het kader van de flora- en faunawet aangevraagd moeten worden. In deze aanvraag dienen de mitigerende maatregelen te worden opgenomen. Voor het doorlopen van het proces om te komen tot een ontheffingsaanvraag dient rekening te worden gehouden met een doorlooptijd van circa 3 tot 6 maanden.

4.4.5 Amfibieën

In de directe omgeving van het tracé van de N241 komt de strikt beschermde Rugstreeppad voor. De watergangen direct rond het tracé zijn niet geschikt als biotoop voor de Rugstreeppad. De watergangen zijn te diep en de oevers te steil. In de aangrenzende polders kan deze soort wel in ondiepe en snel opwarmende slootjes en plassen worden aangetroffen. De wijzigingen hebben geen effect op deze polders. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden aan de N241 op de Rugstreeppad zijn uitgesloten.

4.4.6 Vaatplanten

De Rietorchis groeit op niet te voedselrijke, natte grond met een basische invloed. Deze soort wordt veelvuldig in bermen aangetroffen en kan ook in de bermen van de N241 niet geheel worden uitgesloten. Wanneer het tracé wordt vergraven kunnen negatieve effecten op de Rietorchis niet worden uitgesloten. Mitigerende maatregelen zijn naar verwachting voldoende om deze negatieve effecten weg te nemen. Immers, het verplaatsen van aangetroffen Rietorchissen voorkomt dat deze soort vergraven wordt. Negatieve effecten op de Rietorchis zijn uit te sluiten wanneer mitigerende maatregelen worden genomen.

4.4.7 Overige soortgroepen

Van de voorgenomen werkzaamheden zijn op reptielen en de soortgroepen libellen, dagvlinders of andere insecten geen beschermde soorten te verwachten in het plangebied. Voor de grondgebonden zoogdieren geldt dat met name algemeen voorkomende soorten worden verwacht waarvoor een algemene vrijstelling van de flora en faunawet geldt.

4.5 Mitigerende maatregelen

Om negatieve effecten op broedende vogels, vleermuizen, vissen, amfibiesoorten en vaatplanten als gevolg van de voorgenomen werkzaamheden en herinrichting te voorkomen of te verzachten zijn mitigerende maatregelen noodzakelijk. In deze paragraaf wordt per soortgroep beschreven welke maatregelen genomen moeten worden.

4.5.1 Broedvogels

Het heeft de voorkeur om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Wanneer dit niet mogelijk is kan met mitigerende maatregelen geprobeerd worden het broeden van vogels te voorkomen. De volgende mitigerende maatregelen voorgesteld om schade aan broedende vogels te voorkomen:

- De werkstrook en een strook van circa 15 m aan weerszijden, voor aanvang van het broedseizoen, onaantrekkelijk maken voor broedende vogels door het plaatsen van bewegende linten en/of vliegers met roofvogelsilhouet
- Struiken ter plaatse van het tracé buiten het broedseizoen rooien. Ook de weilanden en waterkanten maaien, zodat de vegetatie zeer kort is, net voor het broedseizoen.
- voor het verwijderen van de teeltlaag het werkgebied en een strook van circa 15 m aan weerszijden inspecteren op nesten;
- Als toch broedgevallen optreden in of nabij het werkgebied, dient bij het uitvoeren van de werkzaamheden zoveel afstand gehouden te worden, dat geen verstoring op treedt. Deze afstand wordt door een onafhankelijk ter zake kundige ecooloog vast gesteld.

Natuur is dynamisch. Ondanks het nemen van maatregelen kan het voorkomen dat er toch vogels tot broeden komen in het plangebied. Wanneer deze worden aangetroffen en er ter plaatse wordt beoordeeld dat een negatief effect niet kan worden uitgesloten moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot dat de jongen zijn uitgevolgen.

4.5.2 Vleermuizen

Verlichting verstoort vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen. Wanneer tijdens de periode waarin vleermuizen actief zijn (begin april tot eind oktober) werkzaamheden in het donker worden uitgevoerd, kunnen negatieve effecten optreden. Om (tijdelijke) negatieve effecten te voorkomen zijn enkele maatregelen noodzakelijk:

- Gebruik verlichting zo min mogelijk;
- Verlichting goed op werkzaamheden richten;
- Verlichting niet op het water, lijnelementen als houtwallen of kruidenranden richten.

Zoals reeds in paragraaf 4.4.3 is beschreven, dient nader onderzoek uit te wijzen welke functie het tracé voor vleermuizen vervuld. Voor dit gespecialiseerd onderzoek zijn protocollen opgesteld die voorschrijven hoe en wanneer dit onderzoek uitgevoerd moet worden. Het onderzoek dient tussen mei en oktober te worden uitgevoerd. In de winterperiode is het uitvoeren van het vleermuizenonderzoek niet mogelijk. Eventueel verlies aan vliegroutes, foerageermogelijkheden en/of verblijfplaatsen als gevolg van bomenkap kan niet worden gemitigeerd en moet worden gecompenseerd. Voor deze compensatie dient aanvullend een door het bevoegd gezag goedgekeurd compensatieplan opgesteld te worden.

4.5.3 Vissen en amfibieën

Naast de strikt beschermde Bittervoorn en de middelzwaar beschermde Kleine modderkruiper komen er ook niet beschermde vissen in de wateren ter plaatse van het tracé voor. Daarnaast zullen er algemene amfibieënsoorten in de wateren voorkomen.

Negatieve effecten van het dempen van watergangen op de aanwezige beschermde en niet beschermde soorten, kan grotendeels voorkomen worden door de volgende werkwijze te hanteren.

Bij het dempen van watergangen starten de werkzaamheden met het leegvissen van de watergangen. Vervolgens wordt, nadat zoveel mogelijk vissen zijn weggevangen, de watergangen leeggepompt met behulp van een waterpomp met filter, ter voorkoming van het opzuigen van individuen van soorten. Bij een lage waterstand wordt het pompen gestopt en worden de laatste vissen met schepnetten weggevisst. De gevangen vissen worden in (vis)bakken verzameld en direct overgezet in het dichtstbijzijnde geschikte water. Wanneer het water geheel is weggepompt wordt de bodem afgezocht naar kleine modderkruipers en de voor de bittervoorns belangrijke zoetwatermosselen die mogelijk achtergebleven zijn. Vervolgens worden de watergangen leeg gebaggerd. De bagger wordt op de kant uitgespreid en op individuen achtergebleven exemplaren van de kleine modderkruiper gecontroleerd. Ten slotte wordt de watergang gedempt.

Het afdammen en dempen van watergangen wordt in beginsel uitgevoerd in de periode tussen 15 juli en 1 november, dat wil zeggen na de voortplantingsperiode en vóór de winterrust van vissen,

amfibieën. Als het niet mogelijk is om in deze periode te werken, dan is extra voorzorg nodig zoals het in acht nemen van een minimum temperatuur van het water.

Voorafgaand aan de demping van sloten waar kleine modderkruiper en of de bittervoorn voorkomen, wordt voldoende nieuw habitat ingericht in nieuwe watergangen zodat deze ecologisch functioneren voordat tot demping wordt overgegaan.

Bij het alle werkzaamheden in de watergangen worden uitgevoerd in één werkrichting naar een aansluitende sloot zodat aanwezige vissen en amfibieën kunnen ontsnappen. Wanneer dit niet mogelijk is worden de achtergebleven dieren overgezet als boven beschreven.

Al de bovenstaande maatregelen worden in een werkprotocol vastgelegd en bij de werkzaamheden zal een deskundig ecooloog aanwezig zijn.

4.5.4 Vaatplanten

In het plangebied kan de Rietorchis voorkomen. Tijdens de bloei zijn de planten gemakkelijk op te sporen. In juni of juli moeten alle groeiplaatsen door een ter zake deskundige worden gemarkeerd. De planten worden voor de start van de werkzaamheden door de ter zake deskundige uitgestoken en direct verplaatst naar een vergelijkbare standplaats buiten het werkterrein. Omdat orchideeën afhankelijk zijn van wortelschimmels moet bij het verplaatsen voldoende grond worden meegenomen. Voor deze werkwijze hoeft geen ontheffing voor artikelen 9 en 13 lid van de Flora- en faunawet aangevraagd te worden omdat de planten niet definitief uit de natuur verwijderd worden.

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Ecologische hoofdstructuur

Ten westen van wegvak 8 (nabij Waarland) ligt een gebied dat deel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur. Het wegtracé passeert dit gebied op korte afstand. De verbreding van de weg blijft buiten de EHS-gebieden. Omdat de herinrichting ook geen toename van de verkeersintensiteit met zich meebrengt kunnen negatieve effecten op de EHS worden uitgesloten.

Het tracé kruist twee ecologische verbindingzones door middel van bruggen. Het is van belang dat de ecologische verbindingzones tijdens de werkzaamheden niet wordt geblokkeerd voor gidssoorten en tevens niet worden vergraven.

5.2 Weidevogelgebieden

Ter hoogte van Schagen loopt het wegtracé langs weidevogelgebied. Er vindt geen afname van oppervlakte van het weidevogelgebied plaats. Omdat er tevens geen toename zal zijn van verkeer, kunnen permanente negatieve effecten op het weidevogelgebied worden uitgesloten.

Wel wordt geadviseerd om de werkzaamheden rondom het weidevogelgebied buiten het broedseizoen, dat globaal loopt van april tot half juli, uit te voeren om tijdelijke verstoring als gevolg van de werkzaamheden te voorkomen. Wanneer deze werkperiode niet mogelijk is zijn mitigerende maatregelen mogelijk, waarmee zo goed mogelijk wordt voorkomen dat weidevogels in de buurt van het tracé gaan broeden. De mitigerende maatregelen voor broedvogels zijn beschreven in paragraaf 4.5

5.3 Flora- en faunawet

Op of nabij het tracé komen enkele (strikt) beschermde soorten voor. Het betreft soorten uit de volgende soortgroepen: broedvogels, zoogdieren, vleermuizen, vissen, amfibieën en vaatplanten.

Broedvogels

Langs het gehele tracé kunnen diverse soorten broedvogels voorkomen, zowel in bomen, watergangen en oeverzones langs het tracé. Om negatieve effecten te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten het broedseizoen te worden opgestart. Wanneer dit niet mogelijk is kunnen mitigerende maatregelen worden genomen. In de te kappen bomen kunnen jaarrond beschermde nesten voorkomen. Uit aanvullend onderzoek moet blijken of de te kappen bomen jaarrond beschermde nesten bevatten.

Grondgebonden zoogdieren

De strikt beschermde Waterspitsmuis en Noords woelmuis maken mogelijk gebruik van de twee ecologische verbindingzones en dan vooral van de oevers en rietkragen. Het is van belang dat de oevers en rietkragen van de verbindingzones niet worden aangetast als gevolg van de werkzaamheden. Verblijfplaatsen van beide soorten zullen niet langs het tracé voorkomen, hier is onvoldoende geschikt habitat aanwezig. Ook in de nieuwe situatie blijven de verbindingzones in stand, zodat er geen effect op deze soorten op treedt.

Vleermuizen

Er kunnen op en direct rondom het tracé verschillende soorten vleermuizen worden aangetroffen. Vleermuizen foerageren 's nachts langs bomenrijen en watergangen. Enkele vleermuissoorten hebben hun verblijfplaats in holtes in bomen.

Wanneer bomenrijen worden verwijderd en watergangen worden vergraven kan dit negatieve effecten hebben op vleermuizen. Omdat nog niet exact bekend is welke bomenrijen worden verwijderd, is nader onderzoek noodzakelijk naar het gebruik door vleermuis van de te kappen bomen(rijen) en vergraven watergangen. Negatieve effecten kunnen op voorhand niet worden uitgesloten.

Als gevolg van de werkzaamheden zijn geen tijdelijke effecten te verwachten. De werkzaamheden worden overdag uitgevoerd. Eventueel dienen mitigerende maatregelen te worden genomen.

Vissen

In een aantal watergangen komen mogelijk de Bittervoorn (tabel 3-soort) en de Kleine modderkruiper (tabel 2-soort) voor. Bij het dempen en vergraven van watergangen zijn negatieve effecten op deze beschermde vissoorten niet geheel uit te sluiten. Er dienen enkele mitigerende maatregelen te worden uitgevoerd om effecten zo veel mogelijk te verzachten. Ook zal voor de Bittervoorn en Kleine modderkruiper ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet aangevraagd moeten worden. Voor het doorlopen van het aanvraagproces voor een ontheffing, dient rekening te worden gehouden met een doorlooptijd van circa 3 tot 6 maanden.

Amfibieën

In de polders rondom het tracé van de N241 komt de strikt beschermde Rugstreeppad voor. De wijzigingen hebben geen effect op deze polders. Negatieve effecten als gevolg van de werkzaamheden aan de N241 op de Rugstreeppad zijn uitgesloten.

Vaatplanten

Wanneer het tracé wordt vergraven kunnen negatieve effecten op de Rietorchis niet worden uitgesloten. Mitigerende maatregelen zijn voldoende om deze negatieve effecten weg te nemen. Negatieve effecten op de Rietorchis zijn uit te sluiten wanneer mitigerende maatregelen worden genomen.

5.4 Aanbevelingen

Voor enkele soort(groepen) is aanvullend onderzoek noodzakelijk.
Het betreft de soortgroep vleermuizen en jaarrond beschermde vogelnesten.

Uit het nader onderzoek moet blijken of de bomenrijen die verwijderd worden en de te vergraven watergangen door vleermuizen gebruikt worden als foerageroute of verblijfplaats (in geval van bomen). Het onderzoek naar vleermuizen dient plaats te vinden volgens het zogenaamd 'vleermuisprotocol'. Hierin staat opgenomen met welke intensiteit het onderzoek plaats moet vinden. Verspreidt over de zomerperiode zullen 3 a 4 veldbezoeken plaats moeten vinden. Het eerste veldbezoek dient zo snel mogelijk, maar uiterlijk begin mei, te worden uitgevoerd. De overige bezoeken zullen in de zomer en het najaar van 2011 plaats kunnen vinden. Uit het aanvullend onderzoek blijkt of compensatie en/of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

Tevens dienen de te kappen bomen gecontroleerd te worden op jaarrond beschermde vogelnesten. Dit aanvullende onderzoek is pas mogelijk als exact bekend is welke bomen gekapt worden. Uit het aanvullend onderzoek blijkt of compensatie en/of het aanvragen van een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet noodzakelijk is.

6 Goedkeuring en vrijgave

Auteur: Dit document is opgesteld door A. (Andries) Sijbrandij inhoudelijk verantwoordelijk voor ecologie

Goedkeuring: Dit document is gecontroleerd en inhoudelijk getoetst door H.J. (Erik) Riphagen verantwoordelijk voor ecologie

Verificatie: De verificatie is gedaan door M. Korthorst verantwoordelijk voor het proces en de juiste oplevering van alle documenten.

Vrijgave:

Dit document is vrijgegeven door de projectleider, te weten M.J.B. (Maurice) de Kroon, eindverantwoordelijke van het gehele project.

Dit document is ter goedkeuring voorgelegd aan de projectleider van de provincie Noord Holland, de heer E. van Tertholen, eindverantwoordelijk voor het project "herinrichting N241".

7 Bronvermelding

- SOVON, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000. Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Broekhuizen, S. B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk, J.B.M. Thissen, *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*, Stichting uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 1992.
- Provincie Noord-Holland, 2009. Natuurdoeltypen in Noord-Holland. De Natuurdoelenkaart met toelichting.
- Kuijsten, C.W., J. Herder & J. Kranenbarg, 2008. Bijzondere vissoorten in Noord-Holland. Stichting RAVON, Nijmegen.
- T. baas, E. Thomassen & R. van 't Veer, mei 2008. Soorten van het soortenbeleid 2007-2013 in de provincie Noord-Holland. Opdrachtgever: Provincie Noord-Holland.
- Damm T., D. Hoogeboom & J.C.P.M. van de Sande. 2007. Beschermde soorten in het beheergebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. –soortprotocollen en verspreidingskaarten- G&G rapport 2007-63. Van der Goes en Groot.
- www.ravon.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase
- www.telmee.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdieratlas.nl

Bijlage 1: Natuurwetgeving

De Nederlandse natuurwetgeving valt uiteen in gebiedbescherming en soortbescherming. In de omgeving van de N241 liggen geen Natura 2000-gebieden., dit beschermingskader wordt daarom niet verder toegelicht. Wel wordt het beschermingskader EHS en Flora- en faunawet verder toegelicht.

Ecologische hoofdstructuur

Het beschermingsregiem van de EHS is opgenomen in de Nota Ruimte (2004). De bescherming van de EHS is niet in wetgeving vastgelegd, maar vindt plaats via het bestemmingsplan. De EHS valt niet onder de NBwet '98.

De bescherming gaat uit van een 'nee, tenzij'- regime. Het beleid is gericht op het behoud, herstel en de ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, rekening houdend met de medebelangen die in het gebied aanwezig zijn.

In EHS-gebieden zijn nieuwe plannen, projecten of handelingen niet toegestaan indien deze de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Als er echter geen reële alternatieven aanwezig zijn én er is sprake van groot openbaar belang kan het project doorgaan als de schade zo veel mogelijk wordt verzacht en de resterende schade wordt gecompenseerd.

Flora- en faunawet

De soortbescherming is opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet omvat ook de bescherming van Habitatrichtlijnsoorten buiten de aangewezen SBZ welke zijn vermeld in bijlage IV. De wet regelt de bescherming van de opgenomen soorten tegen plukken, uitsteken, opsporen, verstoren, doden en vervoeren. Deze bescherming geldt overal in Nederland, ook in de beschermde gebieden. De soortbescherming kent op zich geen externe werking, maar voor enkele soorten worden de begrippen in de Flora- en faunawet ruimer uitgelegd, bijvoorbeeld voor vleermuizen. Projecten worden getoetst aan de directe invloed op beschermde waarden binnen de grenzen van het projectgebied.

In het kader van de Flora en faunawet wordt een groot scala aan dier- en plantensoorten beschermd. De aanvankelijke ruime bescherming van een grote groep gewervelde dieren (o.a. zoogdieren en vogels) en een beperkte groep ongewervelden (o.a. enkele vlindersoorten en libellensoorten) in Nederland is met ingang van het nieuwe Vrijstellingenbesluit¹ genuanceerd. Op basis van dit besluit zijn drie categorieën beschermde soorten te onderscheiden. De verschillende categorieën zijn gegroepeerd in drie tabellen.

Tabel 1. Algemeen voorkomende soorten, waarvoor een vrijstelling geldt voor overtredingen van artikel 8 t/m 12 bij de uitvoering van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik.

Tabel 2. Overige soorten, die minder algemeen voorkomen en veelal zeldzaam zijn of bedreigd. Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer gewerkt wordt met behulp van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode. In deze categorie vallen ook alle vogelsoorten. De vrijstelling is alleen van toepassing op werkzaamheden als 'bestendig beheer en onderhoud', 'bestendig gebruik' of 'ruimtelijke ontwikkeling en inrichting'. Wanneer niet volgens een dergelijke gedragscode wordt gewerkt of als het andere ingrepen betreft, is een ontheffing nodig. De ontheffing voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. Hier vallen echter niet de vogels onder, die vallen onder het zwaardere toetsingsregiem, genoemd onder 3.

Tabel 3. Strikt beschermde soorten die zeldzaam en veelal bedreigd zijn. Hieronder vallen tevens de soorten die zijn opgenomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor werkzaamheden in het kader van 'bestendig beheer en onderhoud' en 'bestendig gebruik' als gewerkt wordt conform een goedgekeurde gedragscode. Als het andere werkzaamheden betreft of als

1. Besluit van 10 september 2004, houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen. Dit besluit is sinds eind februari 2005 van kracht.

niet gewerkt wordt conform een gedragscode moet voor deze soorten een ontheffing worden aangevraagd. Voor deze soorten geldt een streng toetsingskader waarbij moet worden aangetoond dat er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang, er geen alternatieven zijn en de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Tabel 3.

Strikt beschermde soorten die zeldzaam en veelal bedreigd zijn. Hieronder vallen tevens de soorten die zijn opgenomen op bijlage IV van de Habitatrichtlijn. Voor deze soorten geldt een vrijstelling voor werkzaamheden in het kader van 'bestendig beheer en onderhoud' en 'bestendig gebruik' als gewerkt wordt conform een goedgekeurde gedragscode. Als het andere werkzaamheden betreft of als niet gewerkt wordt conform een gedragscode moet voor deze soorten een ontheffing worden aangevraagd. Voor deze soorten geldt een streng toetsingskader waarbij moet worden aangetoond dat er sprake is van een in of bij de wet genoemd belang, er geen alternatieven zijn en de ingreep geen afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

Zorgplicht

Voor alle soorten, zowel de beschermde als niet beschermde soorten, geldt een algehele zorgplicht. Dit houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht neemt voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

